

ABONAMENTUL:

Pe un an . 300 Lei
Pe jum. an . 150 Lei
Pe trei luni . 75 Lei
Pe un lunar . 25 Lei

SOLIDARITATEA

ZIAR INDEPENDENT

REDACȚIA ȘI
ADMINISTRAȚIA
Str. Românului 1/a

Inserțiunile se primesc
la administrație și la
Agențiile de publicitate

TELEFON No. 750.

Desiluziile Ungurilor

Ce i-a izbit mai mult pe Unguri cu ocazia Marelui Antantă, a fost faptul, că nota a fost prezentată ministrului de externe ungar către principele Castagnetto reprezentantul Italiei la Budapesta. Iluziile desarte ale artăgoșilor fasciști unguri în ce privește sprijinul efectiv al Italiei într-o eventuală aventură războinică a Ungariei care se deșteaptă, s'au isprăvit în reștie.

Domeniile Marelui și Micii Antantă n-au primit încă un răspuns din partea guvernului ungar, care s'a mărginit doar să asigure — prin miniștri plenipotențiar — statele respective, în termenii vagi, despre intențiile ei cu totul pasive.

Mica Antantă nu se poate mulțumi cu astfel de asigurări.

Marea Antantă ar trebui să înțeleagă situația și să-și retragă de la Budapesta comisia militară de control care de trei ani de zile stă de geaba acolo fără să observe ce se plănuește în această răzbită țară a lui Horthy.

O comisie militară a Micii Antantă va trebui să ia locul și să procedeze energic la desarmarea Ungariei conform tratatului de pace.

Statele Micii Antantă au nevoie de muncă și de pace pentru a-și vindeca ranele războiului și nu-și pot permite luxul de-a ține mobilizate în permanență trupe pentru capriciile și nebuniile Ungariei reacționare.

Măsuri riguroase în regiunea Ruhr.

BERLIN. — Comandanții trupelor franceze din regiunea Ruhr a chemat la știri pe toți membrii sindicatului minier german de cărbuni, și le-a spus la cunoștință că în cazul dacă nu vor părăsi atitudinea de până acum, vor fi înaintați curților marțiale și vor fi pedepsiți conform dispozițiilor legilor de război. — (Rador).

IN CUȘCA LEULUI.

(continuare).

Toți ofițerii și soldații se grăbeau la scară și se cruciau privind la minunea asta care nu se mai pomenise de când era Malmezonul. Căpitanul Hâncu se plimba călare pe sala cea lungă din rândul al doilea al căzărni.

Tocmai în fundul sălii s'a oprit la fereastra de da în spre curte. Și pe când Năluca sforăind, căta sperioasă pe geam afară, căpitanul își răsuca de călare o țigară groasă după cum obișnuia el să fumeze.

Nici n'apucase s'o aprindă când se auzi răsunând notele metalice, pe care trompetul le arunca în casa grăbit de cum zărise pe colonel intrând pe poarta căzărni.

Hâncu era de serviciu și trebuia să dea raportul de zi colonelului.

Întâi s'a încrunțat colonelul când a văzut zăpăceala care era în curtea căzărni, pe urmă a prins a zîmbi pe sub mustetile lui cărunte: „Încă o poznă a turbatului de Hâncu”.

Partea grea a fost la scoborire. Toate sălțile trupe au fost puse pe scări în planuri înclinare, și Năluca, sforăind, cobori cu grijă călcând pe moale în mijlocul alaiului, ca un cal împărătesc.

Altădată, la Galați, a sărit cu cal cu tot de pe cheiul înalt de pătră în valurile Dunărei. L-au vădit niste barcași greci la celălalt tăr.

Omul acesta era înăscut curajos. Însușirea

Opera care întârzie.

După atâtea curente ivite în gândirea contemporană pentru cași observatori, de sigur este un motiv de îngrijorare faptul că se întârzie pornirea unei mișcări, menită să ne ducă în cele trei domenii de viață publică: cultură, politică și economie, o supremație sigură asupra elementelor etnice străine. Și nu mișcări, pe care le înțelegem dar nu le putem aproba, pot însemna ceva în această direcție.

Întâi fiindcă nici teoretic chiar nu putem concepe eliminarea din țară a diferitelor naționalități concurențiale. Dar admitând totuși că prin vre-o metodă, ce de sigur ar costa enorm viața noastră culturală și socială, s'ar putea înfăptui aceasta, încă n'am ajuns nici în jumătate cale a progresului. Nici începutul doar, nu l'am inițiat prin reușita unor mișcări ca acestea. Nu lipsa concurenții o cerem. Vitalitatea neamului nostru este așa de puternică, credem noi, că nici o concurență nu poate să-i strice, și ea, prin însăși valorificarea însușirilor noastre etnice va contribui la eliminarea automată a elementelor echivoce și daunătoare.

Or, ceea ce e în gândul nostru, ceea ce trebuie realizat, și numai decât, este tocmai: afirmarea vitalității poporului nostru și valorificarea însușirilor noastre intrinseci, care sunt două: rigoarea moravurilor și nizișta spre bine.

Trebue să filtrăm în opinia publică, activ și fermentator de inițiativă: spiritul românesc. Pretutindeni să căutăm și în faptele singuraticilor ca și în gândul oamenilor, să aruncăm semința încrederii în noi înși-ne și a conștiinței superiorității noastre. Să cerem stăruitor: românizarea. Și românizarea nu atât în zile mari, și pentru ochii lumii numai. Nici prin ceea ce, mai ales nu are rost în asemenea cazuri, prin forță. Românizarea să o impunem suferitește, printr'o încontestabilă

asta, pe care i-o dăruise natura din belșug, îl făcea să caute singur primejdia pentru a simți plăcerea s'o înfrunțe. Din fiecare luptă, în care își juca viața, sorb'a atâtea plăcere încât umbra după primejdia ca să-și încerce destinul, cu patima jucătorului de cărți, care la masa verde își încearcă norocul.

Cuimea nebuniilor lui a fost când a intrat în cușca unui leu.

Se pripășise în garnizoana noastră o menajerie bunăsoară. Ne făcusem obiceiul că în fiecare zi, după esirea din cazarmă și luarea tușilor reglementară la băcănia din centru, să dăm câte o raită prin menajerie. Pe lângă animalele de specii diferite, menajeria mai avea și o casierită drăguță care ne atrăgea mai cu deosebire.

Fraulein Proszka, un fel de poloneză, mică, rotundă vioaje, cu nasul fin în vânt, cu părul roșu-aramiu. N'am văzut în viața mea așa ciudată căntătură în ochi ca la femeia cea.

În umbra genelor lungi și arcuite sticleau niște ochi negri, focosi, prin cari scilpău uneori niște scânteieri de fosfor.

Unii susțineau că-și toarnă ceva în ochi, belandonă, sau nu mai știu ce anume. De câte ori o necăjiam cu întrebările ca să-i aflăm secretul ochilor săi, se pornia nebună pe un răs cu hohote, argintiu și drăgălas, până ce înotau în lacrimi ochii ei scânteetori.

Avea niște mlădieri feline, pentru care o poreclisem Tigresa. Grațiile ei, manevrate cu multă

autoitate morală și intelectuală. Și prin stăruință multă. Stăruință de oameni muncitori și zi de zi. Căci a simți în fața ta străinul, aplecându-se în toate împrejurările, fiindcă îl cucerești și îl stăpânești în contactul zilnic și prin autoritatea morală și prin cultura superioară la care ești pătaș ca fiu al neamului face opera de românzare cu adevărat utilă, și trainică.

Iar eliminarea elementelor echivoce și daunătoare, se face prin munca celor buni. Purificarea la rândul său se va realiza prin hotărîrea de a te menține un ins cu viața particulară, familială, și cu partea de contribuție la cele publice, într'o permanentă atmosferă și pe cei pervertiți spre rele și pe aceia, cari nu cred în eiște și în virtute cu singurele bunuri, rămăitoare. (t. v.)

Regulamentul liberei navigații în Strămtori.

ATENA. — Telegrama din Lausanne anunță că în cursul săptămânii va fi adus la cunoștința turcilor, grecilor și rușilor regulamentul liberei navigații în Strămtori, însoțit de invitația de a-l recunoaște și aproba.

Excese grecești în Turcia.

SOFIA. — Populația bulgară și turcă din Tracia occidentală și Macedonia orientală continuă a fi prigonită și exterminată, fără ca autoritățile grecești să ia măsuri pentru protecția lor și pentru represunța acestor persecuțiuni. Mai multe organizații funcționează numai cu scopul de a prăda și extermina aceste populațiuni. Prima organizație este compusă din bande de circazi și sub comanda lui Etom Pașa și manevrând în regiunea Cavala și pe granița bulgară, în direcția Nevrokop. A doua se compune din bande de armeni, sub comanda unui oarecare Torkom. Cea de a treia este comandată de un grec ordinar din Asia-Mică. Situația din Tracia occidentală și din Macedonia orientală provoacă o vie agitație în Bulgaria.

artă și calcul, urziseră o leptă surdă între ofteri noștri, o rivalitate ascunsă care trebuia să izbucnească odată.

Într'o zi, pe când se formase obișnuitul grup în jurul ei la casa de bilete, Tigresa hotărî într'o românească drăgălas de stricăță, că numai acela care va face cel mai mare act de curaj f va permite ca s'o sărute pe amândoi ochii.

Pe când fiecare se gândea cum să cumpere mai estin cei doi ochi strălucitori puși la mezaț, Hâncu strigă în gura mare:

„Cine dorește să bea o tujeă în cușca leului?”

De sigur că nimeni n'a răspuns la această invitație năstrășnică. Un căpitan mai bătrân adăugă și el în glumă: „nu, mersi. Hâncule, eu o iau mai bine afară, privind leul prin gratii”. La început nimeni n'a luat vorbele lui Hâncu în serios, toți credeau că glumeste, dar căpitanul Hâncu nu era omul care să glumească în asemenea împrejurări, nici să dea înapoi când a apucat a zice o vorbă.

Au căutat prietenii să-i oprească dar nu a fost chip. Eu nici nu m'am încercat să-i spun ceva căci îl știam că-i încăpăținat ca un catâr. Am trimis un băiat la fugă acasă să-i spuie ordonantei să-mi aducă revolverul.

La usa de intrare se făcuse un zgomot infernal. Domnul Iohan, patronul menajeriei, striga disperat că el se opune: „asta nu este permis la public, asta nebun este, mi bagă la criminal”.

(Va urma).

Balada Popii din Rudeni.

Dela târg la Vadul-Mare
Tăie drumul prin poeni
Legănându-se călare
Popa Florea, din Rudeni.

Și 'n privești bogată
Sus pe culme jos pe drum,
Iarna palidă și-arată
Plăsmuirile de fum.

Somnul revărsat în fire,
Gerul sfânt al Bobotezii
A închegat argint subțire
Peste falduri zăpezii
Și legând în ghiță stropii,
Bura care 'n aer joacă,
A țesut pe barba popii
Fire lungi de promoroacă.

Bolta sură ca cenușa,
Codrii vineți — dorm adâne.
Sună numai căldărușa
Atârnată de oblăne.

Bate surul din potcoavă
Drum de iarnă, fără spor,
Calea rar și cu zăbavă
Luceșuri de pripor.
Și 'n tăcerea care crește,
Adâncit ca 'ntr'o visare
Popa când și când șoptește,
Legănându-se călare...

Seatură din treacă salbe,
Ioci pedoabe care mint,
Surpă bolți de ramuri albe
Cu portacuri de argint.
Lângă drum bătut de sămii
Unde malul stă să cadă,
Vede urme de dihanii
Instelate pe zăpadă.
Iar pe culmea unei creste,
Ametit de zare multă,
Strânge frâul fără veste
Și 'mpietrit pe cal ascultă...

Nici o șoptă, nici un ropot...
Numai din adâncuri sure,
Vine vuet lung de clopot
Peste întinderi de pădure...
Lung îi sună în ureche,
Pe când el cu grije scoate
Pântecoasa ploșcă veche
Din desaga dela spate.

Și cu ploșca ridiceată,
Zugăvit pe cerul gol,
Popa capătă de-odată
Măreție de simbol...

Colo 'n vale unde drumul
Tăie luminișuri rare,
Printre plopi se vede fumul
Hamului din Vadul-Mare.
Calul, vesel, simte locul
Și s'abate scurt din cale, —
Că 'nvățat și dobitoel
Katima sfintiei sale...

Iar hangita ese 'n uze
Bucuroasă de câștig.
Ochii-i răd spre căldărușe:
— Frig, părinte?

— Strașnic frig!...

G. Topârceanu.

Intrunirea comitetului partidului național

BUCUREȘTI. — D. Iuliu Maniu, presedintele partidului național a sosit la București. Azi seara se va întruni comitetul partidului național și cu această ocazie d. Maniu va expune punctul de vedere al partidului relativ la evenimentele politice interne. — (Rador).

DIN CARNETUL NOSTRU.

Spicuind gazetele.

Astăzi — mai mult ca oricând — coloanele gazetelor de mare și mic țraj, sunt pline de fapte diverse, între care predomină asasinatele, excocheriile și furturile de rând. La noi ca și alturea, bate un vânt prevestitor de necunoscut, pe care deși îl bănuim, stăm cu mâinile încruciate și ne scâncim trecutului cu portile veșnic ferecate. Ne acuzăm unii pe alții, față de un vrășmas comun și ne felicităm înșine, când am reușit într-o zi să otrăvim sufletul unui pașnic până erii.

Aruncăm în sarcina războiului toate nelegiuirile noastre proprii — ca și cum noi am fi dormiți în decursul lui — iar la răspântii în cazul trecătorilor recităm frazele bombastice ale unui reporter iscusit, dintr'o gazetă dornică de senzații.

Zilnic de desbrăcăm de tot ce e al nostru cu scopul de a place celor hărăziți de noroc și din voara mîpunită de erii, ne place să ne transformăm într'un contrabas hodorogit, care ține isonul unui primas de al seaptesprezecea cașitate. Ne topim ca niște lumânări asezate în curent, căci ne place să stăm cu geamurile deschise, să fim văzuți în acțiunile noastre de tot ce poartă demunirea de om.

Alergăm pe străzi populate cu cearcane v-nete în jurul ochilor și aruncăm din fugă celor ce ar voi să ne cerceteze, cuvinte scurte și îngrijitoare. Ne adunăm, cu cei ce se adună ca să fim ce sunt ei. Cumpărăm gazete, pe care le răsfoim cu gesturi obosite, iar în vitrinele librărilor, cărțile îngălbenesc sub simplul motiv că sunt scumpe, plătim însă birjarilor suprataxă, iar restul dela restaurant ne rusinăm să-l băgăm în buzunar. Toți — afară de noi — sunt: exeroeci, criminali, oameni lipsiți de bun simț, iar când conversația denaturează pe coarda patriotică, sedentaristii și trădători sunt spintecați în bucăți. Jurăm pe ce nu avem, că vom fi, ce nu suntem și nici nu vom putea fi și ne despărțim cu sgomot, sau în tăcere — după împrejurări — iar când suntem singuri scoatem oglinda sa ne privim fața, dacă nu cumva vre-o cută, ne-a arătat unui ochiu dibaci pe cel adevărat din noi. Familiile rămase cinstite, le atacăm cu spirite echivoce, iar când le călcăm pragul le amărăm sufletul cu vraja influențelor noastre în lumea celor mari. Când le vedem târându-se de cârdul nostru privim triumfători în urmă și cu increderea oarbă înainte.. căci deviza noastră este: „toți ca noi!”

Și în fața noastră stă necunoscutul cu bratele lui de fier, gata să ne înghită, în timp ce toată murdăria de erii este aruncată în sarcina unui ideal, de a cărei lumină suntem atât de orbiți, că nu mai putem desluși binele de rău.

AL. NEGURĂ.

ȘTIRI TEATRALE

Repertoriul săptămânii.

VINERI: Matineu „Văduva veselă”, seara: „Regina Noptii” premieră (Ab. C.).

SĂMBATA: „Regina Noptii” (Ab. A).

DUMINECA: Matineu: „Schimbul”, seara „Regina Noptii” (Ab. B.).

Distinsa subretă dansatoare Böske Balog va apărea Vineri, în „Regina Noptii” în cele mai senzaționale costume admirabile creații ale modei noi. Mare senzație vor produce și dansurile cele mai moderne, executate de noul dansator comic al Teatrului d. Stefan Bányász. Vor avea roluri principale încă Mihai Selmeczy, Tibor Lori, Margareta Madarász și Radu Inke. Bilete pentru toate trei serile: Vineri, Sâmbătă și Duminecă când se va reprezenta opereta „Regina Noptii”, se pot retine înainte la casieria Teatrului.

Azi Vineri după masă se va reprezenta „Văduva veselă” opereta de Lohar.

Dirjecțiunea generală a CFR. a delegat o comisie, care va lua în primire CF. particulare, în sensul legii de naționalizare a acestora, votată de corpurile legiuitoare.

Pentru copiii săraci.

Colectările „Reuniunii Femeilor Române

Comitetul „Reuniunea Femeilor Române din Arad” exprimă mulțumiri și recunoștință, tuturor instituțiilor și persoanelor caritabile, care dăruit pentru adunarea mijloacelor de ajutorare a copiilor săraci, cu ocaziunea sftelor sărbători.

Rezultatul subscripțiilor publice și donatiunilor a atins suma de 66.137 lei. Această sumă a servit pentru daruri în: încălțăminte, îmbrăcăminte, cărți, cozonaci, bomboane, fructe copiilor dela școlile primare din Arad, dela azilul copiilor și arestațiilor din penitenciarul central Arad.

Donațiuni: Prefectura 3000 lei; Primăria 4000 lei; Banca Națională a României 5000 lei; Banca Arăduna tricouri în valoare de 1000 lei; Fabrica de tricotaj 20 svetere.

D. dr. Grozda, notar public 200.—; d. Bodorjan, Pecica 100.—; dna Pagubă 100.—; dna Vukobratović 100.—; d. dr. Popovici, prim-medie veterinar 100.—; d. Beju 50.—; dna Buftea, Galsa 50.—; d. soa. Silvia Lupu, Hărnagiu 60.—

Prin subscripție publică:

Lista: dlui Jurg seful gării, Arad 1120.—; lista dlui dr. Lazar Niciș 305.—; lista dnei protopop Vătan 257.—; lista dnei Tatu 140.—; lista dnei dr. Robu 3765.—; lista dnei prefect Georgescu 680.—; lista dnei baron Popp 625.—; lista dnei Lucioian 70.—; lista dsoarei Tulia Bogdan 20.—; lista doamnei Petran 50.—; lista doamnei Florica Popovici 20.—; lista dnei V. Antonese 1510.—; lista dnei C. Pop (prin prefectura) 5000 lei; lista dnei C. Pop 4420.—; lista Revizorul școlar, Arad 1800.—; lista dnei H. Goldis 610.—; lista d. Mincu, sub-sef de vamă 2040.—; lista nr. 1 a dnei Livia Mladin și Adriana dr. Ispravnic 21.500.—; lista nr. 2 a dnei Livia Mladin și Adriana dr. Ispravnic 3700.—; lista nr. 3 a dnei Livia Mladin și A. dr. Ispravnic 1880.—; lista Comitetului parohial 3265.—; lista băncii „Arad Központ Takaréknépzés” 500.—

Arad, 18 Ianuarie 1923.

ADRIANA DR. ISPRAVIC.

Viceprezidenta

comitetului Reun. Fem. Rom. din Arad

Instantanee.

Trec zilnic pe lângă mine. La ora obișnuită când lumea grăbită alergă dela birou spre casă — mă întâmpină cu regularitatea unei mașini Doi oameni, doi copii.

Pe partea bulevardului, pe unde nu trec acasă se duc în fața lumii spre a se arăta sau să mângâie vanitatea privind și taliiile sănătoase îmbrăcămintele scumpe în geamuri opace și vitrină. Pe trotuarul din umbră și vesnic umbrat răsare din pământ ca doi pumni. — Mititei.

O fetiță e înăjinte. Pe cap poartă o bască albă grosă, iar în față-i buhăită, se agită albul ochilor cari nu văd? — și doar mânuțele în prite desemnând în aer linii stângace de pipă oarbă, vorbesc. Vorbesc și despre desmădejea care pare, că vroa să smulgă văzduhului lumi vietii și despre îndurerarea, în teare cer, din fletul trecătorilor, mila. Spun și reproșuri, cari nu le înțeleg, pentru cine sunt. Cine să vinovat: maturoa omi omul, de tragedia acestui fletel, pe care în bezna noptii ce n'a cunoscut vre-odată caldă zorire, îl conduce un băiat băiat, nu mărișor, îmbătrânit la față, și poate că lume ce tragedia mută pe care o călăuzeste pe lume și printre oameni. Ia învățat, cuminte în gânduri, bătrân și cu sufletul.

În fiecare zi, trec pe aceeași cale. Nu i-am văzut niciodată cine sunt, nici unde merg zi zi, în drumul lor. — nici ce-ar putea spune doi copii, pentru noi oameni. Mi-e rusine pe de atâta tragedie de neînțeles, sau poate că grabă și mi-e să ajung... acasă.

Doar atâta știu: Miei, ca două păpușe pe de amar, ca înșă și viața, își trag pașii măru fără sgomot pe sub umbra... biserieii. Zidire

Dacă vrei să cumperi bine și ieftin nu întârzi și vizitează **Noul magazin Linoleum**

unde se pot comanda în mare asortiment pânze pentru salari, curelari și t fieri, covoraie, covoraie de linoleu pentru prânzitor, coperte, cerate de masă, pe din gumă. — Serviciu prompt. — Cere binevoitorul sprijin BELA KRAN.

IOAN KOZANECZKY

magazin de site și perii Arad, Bul. Regele Ferdinand 9 (f. B. ros B.) În depozit site și perii fabricate în atelierul propriu, din material de prima calitate și se cumpăra în orice cantitate pentru prețurile cele mai avantajoase. Serviciu pro

INFORMAȚIUNI.

Din cauza sfintei sărbători de azi — Botezul Domnului — numărul nostru viitor va apărea Duminică dimineață la orele obișnuite.

Azi, Vineri, cu ocazia sărbătoarei Botezul Domnului — toate magazinele vor ține închis întreaga zi.

Prăvăliile cu alimente și barbierii vor ține însă deschis dimineața până la orele 10.

Din Praga se anunță că uzinele Skoda au primit un mare stoc de locomotive și vagoane românești pentru reparat.

În sensul unei ordonanțe a direcțiunii CFR, mărfurile importate din Ungaria vor fi luate în primire de un delegat al Direcțiunii în gara Lökösháza iar mărfurile exportate vor fi date în primire CF. ungare în gara Curtici.

În sensul unui ordin al comandamentului militar din Arad, cu începere de ieri toate pașapoartele pentru străinătate vor trebui să fie vizate și de comendatara pieții. De asemenea vor trebui să fie vizate pașapoartele și de siguranța de stat din Arad, pentru populația din orașul și județul Aradului; în caz contrar urmând ca toți cari nu vor avea aceste vize, nu vor fi lăsați să treacă frontiera.

În 10 Ianuarie c. au dispărut de pe pășună din pădurile lui Iosif Gross din Nadás, șapte porci ai unor locuitori din Nadás. În ziua de 1 Ianuarie c. au dispărut tot din aceeași pădure 20 de porci ai firmei Iosif Gross.

Jandarmia face cercetări dar până acum fără rezultat.

D. Mitterand, președintele republicii franceze va prezida serbările tricentenarului lui Blaise Pascal, cari vor fi celebrate la Clairmont-Ferand la 8 Iulie viitor.

La New-York s'a deschis în cursul săptămânii trecute un teatru unguresc în locul operii Lexington.

Contra influenței, gripei spaniolă, precum și în contra tuturor bolilor ce provin din infecție ori răceală, cel mai bun leac preventiv este

VINUL PERRUGINOS AL LUI HEHS.

Este un remediu de supremul efect în cazuri de anemie, cloroză, malarie, friguri intermitente și urmările acestora (tumoarea splinei).

Ca remediu preventiv se recomandă la diferite boli contagioase atât pentru adulți, cât și pentru copii.

Formacia Dr. FÖLDES, Arad.

BURSA.

ZÜRICH. 18 Ianuarie. — Deschiderea. — Berlin 00250. New-York 53650. Londra 2492. Paris 3540. Milano 2540. Praga 1475. Budapesta 0250. Belgrad 450. Varșovia 0018750. Viena 00075. coroane stampilate 00075. — BUCUREȘTI. 18 Ianuarie. — Închiderea. — Devis: Paris 1255. Londra 875. New-York 190. Italia 913. Elveția 3525. Praga 525. Viena 2650. Berlin 190. Budapesta 710. — Valute: Mărci 125—130, leva 110—115. funți sterline 860—865. franci francezi 1260—1265. franci elvețieni 36—3650. lire 900—905. draime 240 până la 245. dinari 190—195. dolari 186—187. napoleon 670 până la 675. coroane austriace 28—29. coroane ungare 675—677. socol 520—525. mărci poloneze 85—90.

Activitate culturală și socială în Cicir.

Primum următoarele:

Incidental am asistat la o petrecere aranjată a doua zi de Crăciun de „Casa culturală din Cicir”. Instituția aceasta lucră modest și fără zgomot, dar cu rezultate de toată lauda. Nu s'a trimbitat în lume, cine lucră, ce lucră, ei s'a lucrat. Anume părințele Constantin Mihuljin înțelegându-se cu credincioșii de inimă ai parohiei a pus la cale o societate a credincioșilor cu scopul de o parte de a sustrage pe țărani dela petrecerile primejdioase prin cârciumi, făcându-le posibil să se distreze treji în localul lor numit „Casă culturală”, de altă parte a deschide calea spre lumină prin înființarea unui cerc de lectură. Din taxele modeste și din donațiuni s'a creiat și a-cesta și credincioșii își petrec timpul liber în a-cest local, informându-se despre mersul Jumei din ziarele sosite la cerc și din sfaturile conducătorului preot. La îndemnul acestuia s'au aranjat nu numai petreceri, ci s'a pus temelja unui fond de bunate pentru ajutorarea în timpuri grele, a celor avizați, s'a creiat un fond pentru sprijinirea ucenicilor meseriași din loc și se mai intenționează și alte întreprinderi de acest caracter. Rezultate cari vorbesc de sine și cari laudă inițiativa vrednicului conducător, cum s'a dovedit în mod doborât la petrecerea susmenționată, aranjată tot de preotul conducător, și care a rezultat un venit net de peste o mie lei.

I. COSTA.

CINEMA.

x OMUL FĂRĂ NUME. Partea IV. Des'egarea enigmei în 17—18—19 Ianuarie în „Apollo”. Bobby pune în sfârșit mâna pe Voss și-l închide, dar Voss scapă și lasă pe Bobby în locul său. Voss fuge în Elveția la San Moritz, unde își petrece și Nisson cu fată-sa Gert. Sosește însă și Bobby. Voss dispăre cu Gert, cărei i-a descoperit tot secretul său. Fug amândoi la Miinch. Auzind Nesson de această abziec pe temelie scurt milioanele, ca să ruineze banca. Auzind însă cum stă treaba cu furul se impacă cu situația iartă pe tiberul Voss, retrage și acuza contra lui chiar în momentul, când Bobby vrea să-l dețină. În aceste minile de aur se prefac în fabrică de nitrogen și se restituiesc toate milioanele.

x MOARTEA OBOSITA dramă în 5 acte în 19—20—21—22 Ianuarie în „Urania”. Istoria aceasta este una din cele mai fantastice legende religioase. Moartea întră într'o cârciumă și ia cu sine pe idealul unei fetițe. Fata îl cere, dar numai sub condiția aceia i-se promite a-l avea dacă va mântui ia viata a trei lumini (vieți). Nu poate, iubitul moare și luptând în dar pe pământ după fericire, moare și ea și numai în raiu își revede adoratul ideal.

CORESPONDENȚI ÎN ȘASE LUNI!

FAPTE ȘI NU VORBE!

După o activitate de 15 ani, am dovedit cu miile de ab-

solvenți ai cursului meu că fac din domnișoare, tineri și adulți cu bună voință la învățatură, buni corespondenți în limbile: franceză, engleză, germană, română și să se exprime ușor și corect în aceste limbi. Mii de absolvenți ai cursului meu îmi sunt recunoscători fiindcă și-au putut creia o existență absolvind cursul meu.

Prof. Jean Goldberg Arad, Str. Eminescu No. 9, Et. II.

Redactor responsabil: LAURENTIU LUCA.
CENZURAT: Dr. MARCOVICI.

cehă, colos clădit din multă cărămidă roșie, și din în zarea bună. Până acolo.

Pe sub umbra locașului acesta îi văd trecând șine. Poate nimeni nu-i mai vede. Niște cei cari m'adunat morman de petrii roșii, să facă un altar, niște cei cari intră între zidurile mari, să stea și însuș Dumnezeu în față.

Nimeni. —

Și poate că... totuși și ei sunt oameni, sunt viață. (t. v.)

„In chestiunea ucenicilor români de tipografie.”

Primum următoarele:

La cele publicate în ziarul „Solidaritatea” nr. 12 din 17 Ianuarie 1923, m'am născut de obicei, dar vesece să menționez unele cauze din țării României din aceste părți nu prea își dau copiii la meseria tipografică.

Cu ani înaintea României își dădeau copiii la această meserie cu câteva clase primare, cari nu știau acestei meserii, căci trebuie să se știe că această breaslă reclamă dela cei ce se îndelentesc în ea, — pe lângă puterea de muncă fizică — și muncă intelectuală și aceasta din urmă în mai mare măsură. — Pe acești elevi, patronul, neputându-i folosi la meserie, — neputând oetj manuferisele și făcând corecturi mari, ba unui mic tehnica tipografică nu și-o puteau însuși, — îi lăsează ca vânzători de ziare și la alte lucruri, prea puțin însă la meserie, iar când se eliberau primeau livretul de lucru și totdeauna erau conștienți. Neștiind meseria, natural, nu erau primii în mică o tipografie, așa că, dacă n'au voit să piară de foame, au fost nevoiți a se îndelentici la alte ocupațiuni. Acesta e un motiv.

Cei mai mulți părinți români arădani, când un fiu al lor a absolvat 4 clase medii, spun: „Cu câteva școli nu fac din fiul meu muncitor”. Acesta e al doilea motiv.

Al treilea motiv și cel mai mare este dușmanul acestei meserii: plumbul, — pe care lumea de-ajei pune mult pond, — acel praf de plumb ce se formează din literele mișcate ce se înșiră și se desșiră zilnic de mii și mii de ori și din evaporarea plumbului toată dela mașinile de culcuș, care împreună cu aerul pătrunde în plămâni și mizează sănătatea, cauzând în scurtă vreme tuberculoza, invențiarca organismului și alte boli de stomac, ochi, colici și altele.

E constatată, că în această breslă numitele bolde grasează mai mult. 42% din muncitorii ei sunt suferinzi, iar media etății unui tipograf e de 37 ani.

Agravarea acestor boli o ajută în mare măsură bazele din aerul rău al atelierelor de tipografie umede, întunecoase, nevăruite, neaerisite și nesănătoase, cari în majoritate sunt astfel — excepție fac în Arad cele două ateliere tipografice românești, cari ar putea servi de model.

Pentru ca aceste anomalii din ateliere să înceteze iar bolile să se micșoreze între muncitori, ar trebui ca cei competenți să ia măsurile necesare, ba chiar se impune ca în Legea meseriilor să fie astfel de articole în acest sens.

Dacă această meserie ar fi atât de înfloritoare — precum reese din articolul din chestiune, — atunci toți culegătorii și-ar face copiii lor tipografi, dar de acestia nu găsim nici 1%; orice îi fac numai tipografi — nu!

La întrebarea, că ce se va întâmpla cu imprimăria românească după generația de azi a culegătorilor tipografi români din Arad? răspund: nu cauzează nici un gând, deoarece nici generația de azi nu e locală — afară de câteva excepții, — și e recrutată din părțile Ardealului. Și dacă Aradul nu dă ucenicilor de tipografie români, nu-i nici un pericol, că în schimb orașele din Ardeal și vechiul Regat — îi fabrică, în așa fel, că și azi e un surplus de culegători români și ucenici români de tipografie. Și dacă lucrările românești vor face și de aci înainte la streini, cu siguranță, și culegătorii de azi vor ajunge pe stradă.

Un culegător.

10%

Senzațional! **Firma Missir** Senzațional!
a luat hotărîrea că până la 31 Ianuarie
să scadă încă 10 procente din prețul
și de altfel foarte redus al tuturor mărfurilor din magazin

10%

MI-189

Aducem pe această cale mulțumiri prietenilor, cunoscuților și tuturor aceluia, cari au căutat să ne mângâie și să ne aline durerea nemărginită cauzată prin moartea scumpei și neuitatei noastre fiică și soră

Hortenzia Roșca

fost învățătoare la școala din str. Oituz, adresându-ne cu vorba sa în scris condoleanțe sau au participat la înmormântare. Mulțumim părintelui Marșieu din Micălaca, dlui profesor Lipovan și coralui condus de dsa, cari au ținut să și dea concursul lor la oficierea serviciului funerar, dnilor revizor școlar Iosif Moldovan și directori Popovici, Jivulescu și Leucuța și întreg corpului didactic cari au participat la înmormântare.

Văd. Măria dr Roșca
și fiicele Elvira și Georgina.

Cețiți și
răspândiți

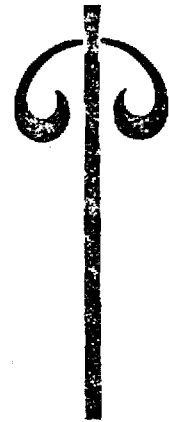

SOLIDARITATEA

Cel mai modern institut tipografie din Arad:

Tipografia Concordia

Societate pe acți. — Strada Românilor No. 1a.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru autorități, bănci și societăți, precum și invitații pentru logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. — Serviciu prompt.

DEPOZITUL FABRICII DE MOBILE

Victoria

Palatul Neuman, Str. Horia (f Széchenyi)

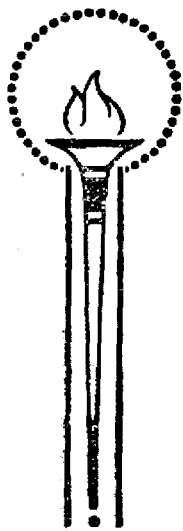
Mobile atât de cele simple cât și de cele mai moderne cu PREȚURI FOARTE SCAZUTE. Vi—202.

De vânzare

Masă pentru dormitor cu patru scaune, lemn de stejar

Str. Sava Raicu No. 62a. (fost György utca.)

INSERTIUNI

SE PRIMESC CU PREȚURILE
CELE MAI AVANTAJOASE LA
SOLIDARITATEA
ARAD, STRADA ROMANULUI 1a.

„VICTORIA”

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII
CENTRALA: ARAD (ROMANIA).

SUCURSALE: IN CHIȘINEU, ȘIRIA, BOROȘINEU
ȘI RADNA JUDEȚUL ARAD (ROMÂNIA).

IN CASELE PROPRII.

Capital societar și fonduri proprii. 20.000.000 Lei.
Depuneri spre fructificare: 80.000.000 Lei, din care o parte considerabilă sunt depuneri americane.

RAMURI DE OPERAȚIUNI.

Execută tot felul de operațiuni de bancă.

Acordă: Impozituri cambiale.

hipotecare.

delombard (pe gaj de efecte).

Finanțiază întreprinderi industriale, comerciale și agricole.

Cumpără și vinde monede străine (Dollari, Mărci, Lire, Franci și alte valute).

Primește depuneri spre fructificare pe libele și în cont curent

Primește bani din America ca depuneri, ori pentru înmanare partidelor în Țară.

Efectuează comisiuni primite din America în afacerile emigranților.

Are legătură de cont curent cu toate băncile din Țară și străinătate.